

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKŪKÎ'L-MUSTAFÂ

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (ö. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

19.Nisan.2015, Pazar - Sayfa 1
(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi
Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012
Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir
Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

Eser Hakkında

ŞİFÂ-İ ŞERÎF gönüllerde Peygamber sevgisini tutuşturmak, onu bütün yönleriyle tanıtip anlatmak ve Müslümanlara, Sultân-ı Enbiyâ'nın haklarını savunmayı öğretmek maksadıyla yaklaşık dokuz asır önce Endülüslü tanınmış alim Kâdî İyâz tarafından yazılmıştır.

Ses kayıtları ve Ders notlarına
www.sifadersleri.com
adresinden ulaşabilirsiniz.

DERS KONUSU:

1. BÖLÜM: Yüceler Yücesi Cenâb-ı Hakk'ın Resûl-i Ekrem'in Şân ve Şerefini Yüceltmesi

1. KISIM: Allah Teâlâ'nın, Resûl-i Ekrem'i Övmesi ve Onun Kendi Katındaki Şân ve Şerefini Açıklaması

1. FASIL: Resûl-i Ekrem'e Övgü

Arapça Kaynak sf. 63
Türkçe Tercüme, Cilt.1 - sf. 87

١٤م - وقد اختلف المفسرون في معنى قوله تعالى في أم الكتاب: ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ﴿الفاتحة: ٦، ٧﴾ فقال أبو العالية^(٥)، والحسن البصري: ﴿الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ هو رسول الله ﷺ،

وخيار أهل بيته، وأصحابه؛ حكاه عنهما (٢/٦) أبو الحسن الماوردي، وحكى مكِّي^(١) عنهما نحوه؛ وقال: هو رسول الله ﷺ وصاحبه: أبو بكر وعمر رضي الله عنهما^(٢).

وحكى أبو الليث السمرقندي مثله، عن أبي العالية، في قوله [تعالى]: ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾؛ قال: فبلغ ذلك الحسن؛ فقال: صدق والله! ونصح.

وحكى الماوردي ذلك في تفسير: ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾، عن عبد الرحمن بن زيد^(٣).

4. 6-7. âyetler.

5. Ebü'l-Âliye Rufey' ibni Mihrân er-Riyâhî, bir kadının kölesiydi. Peygamber Efendimiz'in zamanına yetişti, ama Hz. Ebû Bekir devrinde Müslüman oldu. Pekçok sahâbiden ilim öğrendi. Tefsir, hadis ve kırâat ilimlerinde tanınmış bir âlim oldu. Sahâbeden sonra Kur'an-ı Kerim'i en iyi bilen kimse olduğu söylenirdi. İbni Abbâs, Basra vâlisi olduğu zaman onun ilmine değer verdiği için Ebü'l-Âliye'yi meclisinde yanına oturturdu. Azatlı bir köleye bu kadar iltifat edilmesini yadırgayanlara da, ilmin insanın şerefine şeref kattığını ve kişiye baş köşeye oturma hakkı kazandırdığını söylerdi. Ebü'l-Âliye'nin rivâyetleri Kütüb-i Sitte'de yer almıştır.

6. Ebü'l-Hasen el-Mâverdi hakkında bilgi için bk. II, 350

7. Bu âlim, Aliyyü'l-Kârî'nin de dediği gibi (Şerhu's-Sifâ, I, 50-51), Endülüslü Ebû Muhammed Mekki ibni Ebî Tâlib el-Kaysî'dir. Bu zât, bir kırâat âlimi olup Kur'an ilimlerine dâir pek çok eser kaleme almıştır. Burada adı geçen âlimin Katü'l-kulûb müellifi, ünlü mutasavvıf Ebû Tâlib Muhammed ibni Ali bin Atıyye el-Mekkî (ö. 386/996) olduğu da ileri sürülmüştür.

“Sırât-ı Müstakîm”de Olanlar Kimlerdir?

Müfessirler, Fâtiha sûresindeki “Bizi doğru yola ilet. Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna”⁴ âyetlerinin mânasında ihtilâf ettiler.

Tâbiîn âlimlerinden Ebü'l-Âliye er-Riyâhî⁵ (v. 90/709) ve Hasan-ı Basrî (v. 110/728) bu âyetteki “doğru yol”un (sırât-ı müstakîm) Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile onun Ehl-i beyt'i ve ashâbının önde gelenleri olduğunu söylemişlerdir. Ebü'l-Âliye ve Hasan-ı Basrî'nin bu görüşlerini tefsir ve fıkıh âlimi Ebü'l-Hasen el-Mâverdi⁶ de (v. 450/1058) nakletmiş, Endülüslü kırâat âlimi Mekki bin Ebî Tâlib ise⁷ (v. 437/1045) bu görüşün benzerini yine onlardan rivâyet ederek sırât-ı müstakîm'in Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile iki arkadaşı Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer radiyallahu anhümâ olduğunu söylemiştir.¹

Tefsir âlimi ve Hanefî fakih Ebü'l-Leys es-Semerkindî, “Bizi doğru yola ilet. Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna”² âyetini tefsir ederken, Mekki bin Ebî Tâlib'den nakledilen bu görüşü Ebü'l-Âliye'den rivâyet etmiştir.

Hasan-ı Basrî, Ebü'l-Âliye'nin bu görüşünü duyunca şöyle demiştir: “Vallahi doğru söylemiş; ümmet-i Muhammed'e güzel bir nasihatte bulunmuş.”

Ebü'l-Hasen el-Mâverdi ise “Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna”³ âyetini tefsir ederken, aynı görüşü Abdurrahmân ibni Zeyd'e⁴ (v. 182/798) izâfe ederek nakletmiştir.

1. Ebü'l-Âliye'nin, sırât-ı müstakîm'in Resûlullah ile Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer olduğuna dâir görüşü için bk. Muhammed ibni Nasr el-Mervezî, es-Sünne, s. 13.

2. Fâtiha 1/6-7.

3. Fâtiha 1/7.

4. Abdurrahmân ibni Zeyd ibni Eslem, Kur'an ilimleri ve tefsir âlimidir. Bir ciltlik bir tefsiri, nâsih ve mensûh sâhasında da bir eseri vardır.

وحكى أبو عبد الرحمن السُّلَمِيُّ ، عن بعضهم ، في تفسير قوله تعالى :
﴿ فَقَدْ اسْتَمَسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ [البقرة: ٢٥٦] أنه
محمد عليه السلام .

وقيل : الإسلام .
وقيل : شهادة التوحيد .

وقال سهلٌ في قوله تعالى : ﴿ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ﴾ [النحل: ١٨]
قال : نعمته بمحمد عليه السلام .

Kopmayacak Kulp

Ünlü sûfî müfessir Ebû Abdurrahman es-Sülemî (v. 412/1021): ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ﴾
بِالطَّاعُوتِ وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمَسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى
“Bundan böyle şeytanî güç-
leri inkâr edip Allah’a îmân eden, hiç kopmayacak bir kulpa yapışmış
olur”⁵ âyetini tefsir ederken bazı âriflere dayanarak “kopmayacak
kulp”tan kasdın Muhammed aleyhisselâm olduğunu söylemiştir.

“Kopmayacak kulp” ifâdesiyle İslâm⁶ veya Kelime-i tevhîd’in kaste-
dildiği de söylenmiştir.

Allah’ın Nimeti

Sûfî müfessir Sehl ibni Abdillâh et-Tüsterî (v. 283/896): ﴿وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ﴾
لَا تُحْصُوهَا “Allah’ın verdiği nimetleri saymaya kalksanız saymakla
bitiremezsiniz”¹ meâlindeki âyetleri açıklarken bunların mânasının,
“Allah’ın, Muhammed aleyhisselâm vasıtasıyla sizlere verdiği nimetleri
saymaya kalksanız sayamazsınız” demek olduğunu belirtmiştir.

5. Bakara 2/256.

6. Resûl-i Ekrem hiç kopmayacak kulpun İslâmiyet olduğunu belirtmiştir (Buhârî, Ta’bir
23, nr. 7014; Müslim, Fezâilü’s-sahâbe 150, nr. 2484).

1. İbrâhim 14/34; Nahl 16/18.

Allah Teâlâ şöyle buyurdu:

﴿وَالَّذِي جَاءَ بِالصَّدَقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ. لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ، ذَلِكَ جَزَاؤُ الْمُحْسِنِينَ﴾ **“Hakkı getiren Peygamber ile onu doğrulayanlar var ya, işte Allah’a karşı gelmekten sakınanlar onlardır. Onlar için Rablerinin katında diledikleri her şey vardır. İyilik yapan ve iyi kulluk edenlerin mükâfâtı işte budur.”**²

Müfessirlerin çoğuna göre bu âyetteki “Hakkı getiren” sözüyle kastedilen zât Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemdir.

Müfessirlerden birine göre de,³ âyetteki “onu doğrulayan” ifâdesiyle Resûl-i Ekrem kastedilmiştir.

Âyetteki “saddaka” kelimesini “sadaka” şeklinde okuyan da olmuştur. Bu durumda âyetin mânası: “Hakkı getiren ile doğru söyleyenler” demek olur.

Tâbiîn müfessirlerinden Katâde ve Mukatil dışındakiler, âyetteki “onu doğrulayan” ifâdesiyle mü’minlerin kastedildiğini söylemişlerdir.

Müfessirlerden kimine göre âyetteki “onu doğrulayan” sözüyle Hz. Ebû Bekir; kimine göre Hz. Ali; kimine göre de daha başkaları kastedilmiştir.

Tâbiîn müfessiri ve kırâat âlimi Mücâhid ibni Cebr⁴ (v. 102/720): ﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾ **“Şunu iyi bilin, kalpler ancak Allah’ı anmakla huzûra kavuşur”**⁵ âyetini, “Şunu iyi bilin ki, kalpler ancak Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ve onun ashâbının zikriyle huzûr bulur” şeklinde tefsir etmiştir.

وقال تعالى: ﴿وَالَّذِي جَاءَ بِالصَّدَقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاؤُ الْمُحْسِنِينَ ﴿[الزمر: ٣٣، ٣٤].

أكثر المفسرين على أن الذي جاء بالصَّدَق هو محمد ﷺ.

وقال بعضهم: وهو الذي صدَّق به. وقرئ: صدَّق، بالتخفيف.

وقال غيرهم: الذي صدَّق به المؤمنون. وقيل: أبو بكر. وقيل: علي. وقيل غير هذا من الأقوال.

١٥ - وعن مُجَاهِدٍ^(١) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾ [الرعد: ٢٨] قَالَ: بِمُحَمَّدٍ ﷺ وَأَصْحَابِهِ^(٢).

1. İbrâhim 14/34; Nahl 16/18.

2. Zümer 39/33-34.

3. Bu müfessirin Abdullah ibni Abbâs radiyallahu anhumâ olduğu söylenmektedir.

4. Mücâhid ibni Cebr, sahâbe neslinin ünlü müfessiri Abdullah ibni Abbâs ile Kur’ân-ı Kerîm’i baştan sona üç kere tefsir etmiş ve onun vefâtından sonra tefsir derslerini üstlenmiştir. Yaşadığı devirde Kur’ân tefsirini en iyi onun bildiği kabul edilmektedir. Onun tefsirdeki metodu, Kur’ân’ı Kur’ân’la ve sünnetle tefsir etmekte.

5. Ra’d 13/28.

الفصل الثاني

فِي وَصْفِهِ لَهُ تَعَالَى بِالشَّهَادَةِ
وَمَا يَتَعَلَّقُ بِهَا مِنَ الشَّانِ وَالْكَرَامَةِ

قال الله تعالى: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ ١ وَدَاعِيًا إِلَى
اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ٢ [الأحزاب: ٤٥، ٤٦].

جمع الله تعالى في هذه الآية ضرباً من رُتَبِ الأُتْرَةِ (٣)، وَجُمْلَةً أَوْصَافٍ مِنَ
الْمَدْحَةِ؛ فَجَعَلَهُ شَهِيداً عَلَى أُمَّتِهِ لِنَفْسِهِ بِإِبْلَاغِهِمُ الرِّسَالَةَ؛ وَهِيَ مِنْ خِصَائِصِهِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ وَمُبَشِّراً لِأَهْلِ طَاعَتِهِ؛ وَنَذِيراً لِأَهْلِ مَعْصِيَتِهِ، وَدَاعِيًا إِلَى تَوْحِيدِهِ
وَعِبَادَتِهِ؛ وَسِرَاجاً مُنِيراً يُهْتَدَى بِهِ لِلْحَقِّ.

2. Allah Teâlâ'nın Resûl-i Ekrem'i "Şâhit" Diye Nitelemesi ve Onu Övüp Yüceltmesi

Bu konuda Cenâb-ı Hak şöyle buyurur:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا، وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا﴾

“Ey Peygamber! Biz seni bir şâhid, bir müjdecî ve bir uyarıcı, O’nun izniyle Allah’a çağıran bir dâvetçi ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdik.”²

Allah Teâlâ, bu âyette Resûl-i Ekrem’in nice üstünlüklerini ve övgüye değer özelliklerini bir araya getirmiş, üzerine aldığı Peygamberlik görevini ümmetine tebliğ ettiğine dâir kendisini kendisine şâhit tutmuştur. Bu durum, sadece Resûlullah’a mahsus hâllerden biridir. Yine Allah Teâlâ ona, dâvetini kabul edenleri müjdeleme, karşı çıkanları uyarma, Allah’ın bir olduğunu söyleme ve O’na kulluğa dâvet etme görevi vermiş ve onu Hakk’a götüren yolu pırıl pırıl aydınlatan bir ışık yapmıştır.

1. Aliyyü'l-Kârî, Şerhu's-Şifâ, I, 52.

2. Ahzâb 33/45-46.

١٦ - حدثنا الشيخ أبو محمد بن عتّاب [رحمه الله] قال: حدثنا أبو القاسم حاتم بن محمد، حدثنا أبو الحسن القاسمي، حدثنا أبو زيد المروزي، حدثنا أبو عبد الله: محمد بن يوسف، حدثنا البخاري (١/٧)، حدثنا محمد بن سنان، حدثنا فليح، حدثنا هلال، عن عطاء بن يسار، قال: لقيت عبد الله بن عمرو بن العاص، قلت: أخبرني عن صفة رسول الله ﷺ؟ قال: أجل، والله! إنه لموصوف في التوراة ببعض صفته في القرآن: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ [الأحزاب: ٤٥]، وحِزْزًا لِلْأُمِّيِّينَ، أَنْتَ عَبْدِي وَرَسُولِي، سَمَّيْتُكَ الْمُتَوَكَّلَ، لَيْسَ بِفَظٍّ، وَلَا غَلِيظٍ، وَلَا صَخَّابٍ فِي الْأَسْوَاقِ، وَلَا يَدْفَعُ بِالسَّيِّئَةِ السَّيِّئَةَ، وَلَكِنْ يَغْفُو وَيَغْفِرُ، وَلَنْ يَقْبِضَهُ اللَّهُ حَتَّى يُقِيمَ بِهِ الْمِلَّةَ الْعَوْجَاءَ، بَأَنْ يَقُولُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَيَفْتَحَ بِهِ أَعْيُنًا عُمَيَّا، وَأَذَانًا صَمًّا، وَقُلُوبًا غُلْفًا^(١).

١٧ - وَذُكِرَ مِثْلُهُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ^(٢).

١٨ - وَكَغِبِ الْأَحْبَارِ^(٣).

Peygamberimizin Tevrât'ta Yer Alan Özellikleri

Tâbiîn âlimlerinden Atâ bin Yesâr³ (v. 103/721) şöyle dedi:

Ashâb-ı kirâmdan Abdullah ibni Amr ibni Âs⁴ (v. 65/684-685) ile karşılaştım ve ona:

“Bana Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem'in özelliklerinden söz et!” dedim. O da şunları söyledi:

“Pekâlâ. Resûl-i Ekrem Kur'ân-ı Kerîm'deki bazı özellikleriyle Tevrât'ta da şöyle anlatılmıştır: “Ey Peygamber, Biz seni bir şahid, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik.”¹ Aynı zamanda ümmîlere² sığınak yaptık. Elbette sen Benim kulum ve elçimsin. Ben sana Mütevekkil adını verdim. Bu Peygamber kötü huylu, katı kalpli, çarşı pazarda yüksek sesle konuşan biri değildir. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez; aksine affeder, bağışlar. Allah doğru yoldan sapan milleti (Arapları) onun yol göstermesiyle 'lâ ilâhe illallah' diyerek doğru yola iletmedikçe ruhunu almaz. Allah, bu Kelime-i tevhîd ile kör gözleri, sağır kulakları ve kapalı gönülleri açacaktır.”³

Bu hadisin benzeri ashâb-ı kirâmdan Abdullah ibni Selâm'dan⁴ (v. 43/663-664) ve tâbiîn âlimlerinden olan Kâ'bü'l-ahbâr'dan da (v. 32-652-653) rivâyet edilmiştir.⁵

3. Tâbiîn fakîh ve muhaddislerinden olan Atâ bin Yesâr çok hadis rivâyet eden ve Mescid-i Nebevî'den pek ayrılmayan bir âlimdi. Rivâyetleri *Kütüb-i Sitte*'de yer almıştır.

4. Abdullah ibni Amr ibni Âs, okuma yazma bilen ve çok güzel yazı yazan az sayıdaki sahâbiden biriydi. İşte bu sebeple Fahr-i Cihân Efendimiz ona, ağzından çıkan her sözü yazabileceğini söylemişti. En çok hadis rivâyet eden sahâbî Ebû Hüreyre hazretleri; Abdullah ibni Amr'ın, kendisinden fazla hadis bildiğini söyler, bunun sebebini de, onun Resûl-i Ekrem'den duyduğu hadisleri yazmasına bağlardı.

Abdullah ibni Amr'ın başka bir özelliği de onun her gün oruç tutması ve Kur'ân-ı Kerîm'i hatmetmesiydi. Peygamberler Sultânı Efendimiz bu konuda onu uyarmış, kendisine gün aşırı oruç tutmasını ve Kur'ân-ı Kerîm'i haftada bir hatmetmesini söylemişti.

1. Ahzâb 33/45. Bu âyetin, Tevrât'ta da aynen bulunduğu ifade edilmektedir.

2. “Ümmîler” ifâdesiyle Araplar kastedilmektedir.

3. Buhârî, Büyü' 50, nr. 2125, Tefsîr 48/3, nr. 4838; Dârimî, Mukaddime 2, nr. 6; Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, II, 174.

4. Dârimî, Mukaddime 2, nr. 6. Abdullah ibni Selâm, Yahudilerin önde gelen âlimlerden biriydi. Resûlullah Efendimiz'in peygamber olduğunu kendi yöntemleriyle anlayınca Müslüman oldu.

5. Dârimî, Mukaddime 2, nr. 8; Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, II, 174. Kâ'bü'l-ahbâr, babası gibi ünlü bir Yahudi âlimiydi. Hz. Ebû Bekir veya Hz. Ömer devrinde samimiyetle Müslüman olmuştur. Yahudilere ait kitaplardaki güvenilir haberleri bildiği için, Benî İsrâil'e dâir bu tür bazı bilgileri rivâyet etmiştir.

١٩ - وفي بعض طُرُقِهِ عن ابنِ إِسْحَاقَ: وَلَا صَخِبَ فِي الْأَسْوَاقِ ،
وَلَا مُتَزَيِّنٍ بِالْفُحْشِ ، وَلَا قَوْلٍ لِلْحَنَاءِ أَسَدُّهُ لِكُلِّ جَمِيلٍ ، وَأَهْبُ لَهْ كُلِّ خَلْقٍ
كَرِيمٍ ، وَأَجْعَلُ السَّكِينَةَ لِبَاسِهِ ، وَالْبِرَّ شِعَارَهُ ، وَالتَّقْوَى ضَمِيرَهُ ، وَالْحِكْمَةَ
مَعْقُولَهُ ، وَالصِّدْقَ وَالْوَفَاءَ طَبِيعَتَهُ ، وَالْعَفْوَ وَالْمَعْرُوفَ خُلُقَهُ ، وَالْعَدْلَ
سِيرَتَهُ ، وَالْحَقَّ شَرِيعَتَهُ ، وَالْهَدْيَ إِمَامَتَهُ ، وَالْإِسْلَامَ مِلَّتَهُ ، وَأَحْمَدَ اسْمَهُ ،
أَهْدِي بِهِ بَعْدَ الضَّلَالَةِ ، وَأُعَلِّمُ بِهِ بَعْدَ الْجَهَالَةِ ، وَأَرْفَعُ بِهِ بَعْدَ الْخَمَالَةِ ، وَأُسَمِّي
بِهِ بَعْدَ الثُّكُورَةِ ، وَأَكْثُرُ بِهِ بَعْدَ الْقِلَّةِ ، وَأُغْنِي بِهِ بَعْدَ الْعَيْلَةِ ، وَأَجْمَعُ بِهِ بَعْدَ
الْفُرْقَةِ ، وَأَوَّلِّفُ بِهِ بَيْنَ قُلُوبٍ مُخْتَلِفَةٍ ، وَأَهْوَأُ مُتَشَتِّتَةً ، وَأُمَمٍ مُتَفَرِّقَةً ،
وَأَجْعَلُ أُمَّتَهُ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ^(١).

Siyer ve megâzî⁶ âlimi İbni İshâk⁷ (v. 151/768) tarafından rivâyet edilen hadis ise şöyledir:

“O Peygamber, çarşı pazarda yüksek sesle konuşan biri değildir. Ne çirkin davranışlarda bulunur ne de çirkin söz söyler. Ben, onun güzel şeyler yapmasını sağlar ve ona güzel huylar bağışlarım. Ağırbaşlılığı ona bir elbise gibi giydirir, iyi iş yapmayı onun belirgin özelliği yaparım. Takvâ'yı onun gönlüne yerleştiririm. Onun aklından geçenleri hikmetli birer söze çeviririm. Doğru sözlülüğü ve sözünde durmayı onun tabiatı hâline getiririm. Kötülük yapanları bağışlamayı ve iyilik yapmayı onun ahlâkı, adâletli olmayı onun değişmez huyu yaparım. Hakkı ortaya koymayı onun hayat tarzı, doğru yolu onun izleyeceği yol, Hakk'a teslim olmayı onun dini kılar, ona Ahmed adını veririm. Yanlış yola sapan kimseleri onun eliyle doğru yola iletir, derin bilgisizlikten sonra vahiy göndermek sûretiyle onun vasıtasıyla insanları bilgi sahibi kılarım. Onun sâyesinde; adı, sanı bilinmeyen bu ümmetin nâmını yükseltir, onlara şöhret kazandırır, sayıları azken onları çoğaltır, ihtiyaç içindeyken zenginleştirir, aralarındaki ayrılığı giderip onları birleştirir, kalpleri ayrı ayrı atan, farklı farklı düşünen o insanları birbiriyle kaynaştırırım. Ve onun ümmetini insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmet yaparım.”¹

“Ahmed ismi, Allah'a herkesten fazla hamdeden ve Allah tarafından da herkesten daha çok övülen” anlamına gelmektedir. Resûl-i Ekrem'in adı olarak da Kur'an-ı Kerim'de şöyle geçmektedir:

“İsâ da “Ey İsrâiloğulları! Ben de size, daha önce indirilen Tevrât'ı doğrulamak ve benden sonra gelecek Ahmed adındaki bir peygamberi müjdelemek üzere Allah tarafından gönderilmiş peygamberim.”² Bir adının Ahmed olduğunu bizzat Peygamber Efendimiz de söylemiştir.³

6. Siyer ve megâzî, Peygamber Efendimiz'in hayatını, şahsiyetini, onun tebliğ faaliyetlerini, askerî mücadelelerini inceleyen bir ilimdir.

7. Hadis rivâyetiyle de tanınan İbni İshâk'ın önemli eseri *Sîretü İbni İshâk* diye bilinen *Kitâbü'l-Megâzî*'dir.

1. Taberî, *Câmiu'l-beyân* (Şâkir), XVII, 362; Zeylaî, *Tahrîcü'l-ehâdis ve'l-âsâr* (es-Sa'd), IV, 11, nr. 1337; Süyûtî, *ed-Dürü'l-mensûr*, III, 580.

2. Saf 61/6.

3. Buhârî, Menâkıb 17, nr. 3532; Tefsîr 61/1, nr. 4896; Müslim, Fezâil 124-126, nr. 2354-2355.

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKÛKÎ'L-MUSTAFÂ

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (ö. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

19.Nisan.2015, Pazar - Sayfa 8

(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi

Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012

Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir

Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKŪKÎ'L-MUSTAFÂ

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (ö. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

19.Nisan.2015, Pazar - Sayfa 9
(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi
Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012
Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir
Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com